

Asia: VN/28426/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024-2030 annetun lain 2 §:n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ammattikorkeakoulut ovat tyytyväisiä, että hallitus piti kiinni parlamentaarisesta sovusta T&K-rahoituksessa leikkauspaineista huolimatta. Lain muuttamisen syy on tietysti synkkä, eli maamme huono talouskehitys.

Ammattikorkeakoulut jakavatkin Suomen hallituksen näkemyksen, että T&K-rahoitus on nyt suunnattava kasvua tukeviin toimiin. Nopea kasvu edellyttää erityisesti olemassa olevan tiedon ja teknologian hyödyntämistä nykyistä tehokkaammin. Tämä on kuitenkin tehtävä rakentaen samalla pitkän aikavälin kestäviä yhteistyön sekä tutkimus- ja palveluiden infrastruktuurin rakenteita. Pienen maamme niukat resurssit sekä Suomen taloutta riivaavat ongelmat edellyttävät eri toimijoiden vahvuuksien käyttämistä hyväksi nykyistä täysimääräisemmin.

Ammattikorkeakoulun lakisääteinen tehtävä on TKI-tehtävän osalta erityisen laaja eli: "...harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa...". Tästä huolimatta niiden tehtävän hoitamiseen osoitettu rahoitus on mitätöntä. Perusrahoituksen merkitystä tavoitteiden toteutumiselle ovat alleviivanneet kaikki teeman parissa työskennelleet työryhmät sekä asiantuntijat.

Kilpailtu rahoitus toimii kuitenkin vain, jos sitä tukee parempi perusrahoitus. Sen lisäksi rahoitusta tulee kohdentaa sellaisiin uusiin rahoitusinstrumentteihin, jotka tukevat ammattikorkeakoulujen ja yritysten yhteistyössä tehtävää soveltavaa TKI-toimintaan.

Ammattikorkeakouluilla on merkittävä rooli soveltavan tutkimuksen uudistamisessa. Kansainväliset raportit ovat johdonmukaisesti nostaneet esille suomalaisten ammattikorkeakoulujen kyvyn tehdä vaikuttavaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyötä yhdessä työelämän ja erityisesti yritysten kanssa. Viimeksi Euroopan komissio suositteli raportissaan näiden kyvykkyyksien kehittämistä. Suomessa eurooppalainen kehitys on ohitettu kokonaan.

Suomessa on nyt T&K-rahoituslaki, joka jättää ulkopuolelle talouden ja tuottavuuden kasvun kannalta olennaisen I-kirjaimen. Innovaatiojärjestelmän kokonaisuutta Suomessa ei koordinoi eikä johda kukaan. Jotta vältymme tulevaisuudessa heikosta talouskasvusta johtuvilta tutkimusrahoituksen leikkauksilta, on politiikkatoimien tarkastelu laajennettava mahdollisimman pian koskemaan koko TKI-työn kokonaisuutta.

Ylönen Nina
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry